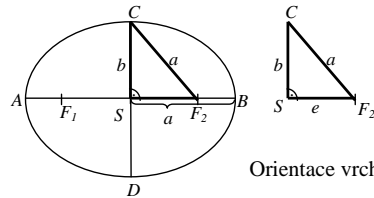

Elipsa (4)

1. Základní pojmy

Def: Elipsa je množina bodů, které mají od dvou pevně daných bodů (ohnisek) konstantní součet vzdáleností.

$A, B \dots$ vrcholy
 $C, D \dots$ vrcholy
 $F_1, F_2 \dots$ ohniska
 $a = |SA| = |SB| \dots$ vodorovná poloosa
 $b = |SC| = |SD| \dots$ svislá poloosa
 $e = |SF_1| = |SF_2| \dots$ excentricita
 $o = F_1F_2 \dots$ hlavní osa elipsy
 Orientace vrcholů A, B, C, D je pro naše účely jednoznačná

Rovnice elipsy

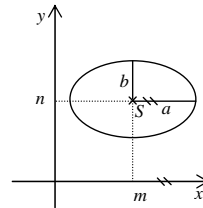
Označme $S = [m; n]$ ... střed kružnice,
 a ... vodorovná poloosa, rovnoběžná s osou x ,
 b ... svislá poloosa, rovnoběžná s osou y .

A/ hlavní osa rovnoběžná s osou x

$$\frac{(x-m)^2}{a^2} + \frac{(y-n)^2}{b^2} = 1 \dots \text{středová rovnice elipsy}$$

$a > b$ ... poloosa a je hlavní poloosou, pak platí:

$$\text{Pythagorova věta: } a^2 = b^2 + e^2$$

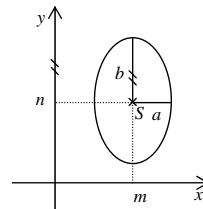

B/ hlavní osa rovnoběžná s osou y

$$\frac{(x-m)^2}{a^2} + \frac{(y-n)^2}{b^2} = 1 \dots \text{středová rovnice elipsy}$$

$b > a$ ... poloosa b je hlavní poloosou, pak platí:

$$\text{Pythagorova věta: } b^2 = a^2 + e^2$$

Po odstranění zlomků, umocněním závorek a uspořádáním v pořadí kvadratický, lineární a absolutní člen, získáme obecnou rovnici elipsy:

$$ax^2 + by^2 + cx + dy + e = 0$$

Poznámka: V případě, že obě poloosy jsou stejné, vzniká přirozeně kružnice. Pokud do středové rovnice elipsy dosadíme poloměr za obě poloosy $r = a = b$:

$$\frac{(x-m)^2}{r^2} + \frac{(y-n)^2}{r^2} = 1$$

a odstraníme zlomky získáme již známou středovou rovnici kružnice.

2. Určení obecné rovnice elipsy ze souřadnic vrcholů

- Napište obecnou rovnici elipsy a excentricitu, je-li dáno: vrchol $A=[2; -2]$, vrchol $C=[4; 1]$, hlavní osa rovnoběžná s osou y .
 VH: $S=[4; -2]$, $a = 2$, $b = 3$, $e = \sqrt{5}$, $9x^2 + 4y^2 - 72x + 16y + 124 = 0$
- Napište obecnou rovnici elipsy a excentricitu, je-li dáno: vrchol $B=[-5; 2]$, vrchol $C=[-6; 4]$, hlavní osa rovnoběžná s osou y .
 VH: $S=[-6; 2]$, $a = 1$, $b = 2$, $e = \sqrt{3}$, $4x^2 + 1y^2 + 48x - 4y + 144 = 0$
- Napište obecnou rovnici elipsy a excentricitu, je-li dáno: vrchol $A=[1; 5]$, vrchol $D=[3; 1]$, hlavní osa rovnoběžná s osou y .
 VH: $S=[3; 5]$, $a = 2$, $b = 4$, $e = \sqrt{12}$, $4x^2 + 1y^2 - 24x - 10y + 45 = 0$
- Napište obecnou rovnici elipsy a excentricitu, je-li dáno: vrchol $B=[4; 4]$, vrchol $D=[1; -1]$, hlavní osa rovnoběžná s osou y .
 VH: $S=[1; 4]$, $a = 3$, $b = 5$, $e = 4$, $25x^2 + 9y^2 - 50x - 72y - 56 = 0$
- Napište obecnou rovnici elipsy a excentricitu, je-li dáno: vrchol $B=[0; 3]$, vrchol $D=[-2; -1]$, hlavní osa rovnoběžná s osou y .
 VH: $S=[-2; 3]$, $a = 2$, $b = 4$, $e = \sqrt{12}$, $4x^2 + y^2 + 16x - 6y + 9 = 0$
- Napište obecnou rovnici elipsy a excentricitu, je-li dáno: vrchol $B=[2; 1]$, vrchol $C=[-3; 4]$, hlavní osa rovnoběžná s osou x .
 VH: $S=[-3; 1]$, $a = 5$, $b = 3$, $e = 4$, $9x^2 + 25y^2 + 54x - 50y - 119 = 0$
- Napište obecnou rovnici elipsy a excentricitu, je-li dáno: vrchol $B=[0; 3]$, vrchol $D=[-4; 0]$, hlavní osa rovnoběžná s osou x .
 VH: $S=[-4; 3]$, $a = 4$, $b = 3$, $e = \sqrt{7}$, $9x^2 + 16y^2 + 72x - 96y + 144 = 0$
- Napište obecnou rovnici elipsy a excentricitu, je-li dáno: vrchol $A=[-5; 5]$, vrchol $C=[-2; 6]$, hlavní osa rovnoběžná s osou x .
 VH: $S=[-2; 5]$, $a = 3$, $b = 1$, $e = \sqrt{8}$, $x^2 + 9y^2 + 4x - 90y + 220 = 0$
- Napište obecnou rovnici elipsy a excentricitu, je-li dáno: vrchol $A=[-1; 4]$, vrchol $D=[2; 2]$, hlavní osa rovnoběžná s osou x .
 VH: $S=[2; 4]$, $a = 3$, $b = 2$, $e = \sqrt{5}$, $4x^2 + 9y^2 - 16x - 72y + 124 = 0$
- Napište obecnou rovnici elipsy a excentricitu, je-li dáno: vrchol $A=[-4; -4]$, vrchol $C=[1; -1]$, hlavní osa rovnoběžná s osou x .
 VH: $S=[1; -4]$, $a = 5$, $b = 3$, $e = 4$, $9x^2 + 25y^2 - 18x + 200y + 184 = 0$
- Napište obecnou rovnici elipsy a excentricitu, je-li dáno: vrchol $B=[0; -3]$, vrchol $C=[-3; -1]$, hlavní osa rovnoběžná s osou x .
 VH: $S=[-3; -3]$, $a = 3$, $b = 2$, $e = \sqrt{5}$, $4x^2 + 9y^2 + 24x + 54y + 81 = 0$
- Napište obecnou rovnici elipsy a excentricitu, je-li dáno: vrchol $B=[3; 6]$, vrchol $D=[1; 5]$, hlavní osa rovnoběžná s osou x .
 VH: $S=[1; 6]$, $a = 2$, $b = 1$, $e = \sqrt{3}$, $x^2 + 4y^2 - 2x - 48y + 141 = 0$
- Napište obecnou rovnici elipsy a excentricitu, je-li dáno: vrchol $A=[-5; 5]$, vrchol $C=[-2; 6]$, hlavní osa rovnoběžná s osou x .
 VH: $S=[2; 2]$, $a = 4$, $b = 2$, $e = \sqrt{12}$, $4x^2 + 16y^2 - 16x - 64y + 16 = 0$

3. Určení obecné rovnice elipsy ze souřadnic vrcholů

- 1) Napište obecnou rovnici elipsy, je-li dáno: vrcholy $A=[-9; 3]$, $B=[-1; 3]$ a ohniska $F_1=[-8; 3]$, $F_2=[-2; 3]$.
 VH: $S=[-5; 3]$, $a = 4$, $b = \sqrt{7}$, $e = 3$, $7x^2 + 16y^2 + 70x - 96y + 207 = 0$
- 2) Napište obecnou rovnici elipsy, je-li dáno: vrcholy $A=[-2; 1]$, $B=[4; 1]$ a ohniska $F_1=[0; 1]$, $F_2=[2; 1]$.
 VH: $S=[1; 1]$, $a = 3$, $b = \sqrt{8}$, $e = 1$, $8x^2 + 9y^2 - 16x - 18y - 55 = 0$
- 3) Napište obecnou rovnici elipsy, je-li dáno: vrcholy $C=[3; 4]$, $D=[3; 0]$ a ohniska $F_1=[3; 1]$, $F_2=[3; 3]$.
 VH: $S=[1; 1]$, $a = \sqrt{5}$, $b = 2$, $e = 1$, $4x^2 + 5y^2 - 24x - 20y + 36 = 0$
- 4) Napište obecnou rovnici elipsy, je-li dáno: vrcholy $C=[2; -1]$, $D=[2; -7]$ a ohniska $F_1=[2; -2]$, $F_2=[2; -6]$.
 VH: $S=[2; -4]$, $a = \sqrt{5}$, $b = 3$, $e = 2$, $9x^2 + 5y^2 - 36x + 40y + 71 = 0$

4. Převedení obecné rovnice elipsy na středovou

- 1) Určete střed, délky poloos a excentricitu elipsy určené rovnicí:
 $9x^2 + 25y^2 + 54x - 50y - 119 = 0$
 $S=[-3; 1]$, $a = 5$, $b = 3$, $e = 4$,
- 2) Určete střed, délky poloos a excentricitu elipsy určené rovnicí:
 $9x^2 + 16y^2 + 72x - 96y + 144 = 0$
 $S=[-4; 3]$, $a = 4$, $b = 3$, $e = \sqrt{7}$,
- 3) Určete střed, délky poloos a excentricitu elipsy určené rovnicí:
 $x^2 + 9y^2 + 4x - 90y + 220 = 0$
 $S=[-2; 5]$, $a = 3$, $b = 1$, $e = \sqrt{8}$,
- 4) Určete střed, délky poloos a excentricitu elipsy určené rovnicí:
 $4x^2 + 9y^2 - 16x - 72y + 124 = 0$
 $S=[2; 4]$, $a = 3$, $b = 2$, $e = \sqrt{5}$,
- 5) Určete střed, délky poloos a excentricitu elipsy určené rovnicí:
 $9x^2 + 25y^2 - 18x + 200y + 184 = 0$
 $S=[1; -4]$, $a = 5$, $b = 3$, $e = 4$,
- 6) Určete střed, délky poloos a excentricitu elipsy určené rovnicí:
 $4x^2 + 9y^2 + 24x + 54y + 81 = 0$
 $S=[-3; -3]$, $a = 3$, $b = 2$, $e = \sqrt{5}$,
- 7) Určete střed, délky poloos a excentricitu elipsy určené rovnicí:
 $x^2 + 4y^2 - 2x - 48y + 141 = 0$
 $S=[1; 6]$, $a = 2$, $b = 1$, $e = \sqrt{3}$,
- 8) Určete střed, délky poloos a excentricitu elipsy určené rovnicí:
 $x^2 + 4y^2 - 4x - 16y + 4 = 0$
 $S=[2; 2]$, $a = 4$, $b = 2$, $e = \sqrt{12}$,
- 9) Určete střed, délky poloos a excentricitu elipsy určené rovnicí:
 $9x^2 + 4y^2 - 72x + 16y + 124 = 0$
 $S=[4; -2]$, $a = 2$, $b = 3$, $e = \sqrt{5}$,
- 10) Určete střed, délky poloos a excentricitu elipsy určené rovnicí:
 $4x^2 + 1y^2 + 48x - 4y + 144 = 0$
 $S=[-6; 2]$, $a = 1$, $b = 2$, $e = \sqrt{3}$,

- 11) Určete střed, délky poloos a excentricitu elipsy určené rovnicí:

$$4x^2 + y^2 - 24x - 10y + 45 = 0$$

$$S=[3; 5], a = 2, b = 4, e = \sqrt{12}$$

- 12) Určete střed, délky poloos a excentricitu elipsy určené rovnicí:

$$4x^2 + y^2 + 16x - 6y + 9 = 0$$

$$S=[-2; 3], a = 2, b = 4, e = \sqrt{12}$$

- 13) Určete střed, délky poloos a excentricitu elipsy určené rovnicí:

$$25x^2 + 9y^2 - 50x - 72y - 56 = 0$$

$$S=[1; 4], a = 3, b = 5, e = 4$$

- 14) Určete střed, délky poloos a excentricitu elipsy určené rovnicí:

$$16x^2 + y^2 - 64x - 2y + 1 = 0$$

$$S=[2; 1], a = 2, b = 8, e = \sqrt{60}$$

5. Vzájemná poloha elipsy a přímky

- 1) Určete vzájemnou polohu elipsy $e: x^2 + 9y^2 - 2x - 18y - 26 = 0$ a přímky $p: x + 3y + 2 = 0$.
 Pokud mají společné body, tak určete jejich souřadnice.
 $P_1=[-5; 1]$, $P_2=[1; -1]$.
- 2) Určete vzájemnou polohu elipsy $e: x^2 + 4y^2 + 6x + 8y - 3 = 0$ a přímky $p: x + 2y + 1 = 0$.
 Pokud mají společné body, tak určete jejich souřadnice.
 $P_1=[1; -1]$, $P_2=[-3; 1]$.
- 3) Určete vzájemnou polohu elipsy $e: x^2 + 4y^2 - 22x - 16y + 101 = 0$ a přímky $p: x + 2y - 9 = 0$.
 Pokud mají společné body, tak určete jejich souřadnice.
 $P_1=[11; -1]$, $P_2=[5; 2]$.
- 4) Určete vzájemnou polohu elipsy $e: x^2 + 4y^2 - 4x + 32y + 4 = 0$ a přímky $p: x + 2y - 2 = 0$.
 Pokud mají společné body, tak určete jejich souřadnice.
 $P_1=[2; 0]$, $P_2=[10; -4]$.
- 5) Určete vzájemnou polohu elipsy $e: x^2 + 16y^2 - 4x - 96y + 132 = 0$ a přímky $p: x - 4y + 6 = 0$.
 Pokud mají společné body, tak určete jejich souřadnice.
 $P_1=[6; 3]$, $P_2=[2; 2]$.
- 6) Určete vzájemnou polohu elipsy $e: x^2 + 16y^2 + 12x - 64y + 36 = 0$ a přímky $p: x - 4y + 6 = 0$.
 Pokud mají společné body, tak určete jejich souřadnice.
 $P_1=[2; 2]$, $P_2=[-6; 0]$.
- 7) Určete vzájemnou polohu elipsy $e: x^2 + 25y^2 - 10x + 100y + 25 = 0$ a přímky $p: x - 5y - 5 = 0$.
 Pokud mají společné body, tak určete jejich souřadnice.
 $P_1=[-5; -2]$, $P_2=[5; 0]$.
- 8) Určete vzájemnou polohu elipsy $e: 4x^2 + y^2 - 32x - 6y + 37 = 0$ a přímky $p: 2x + y - 5 = 0$.
 Pokud mají společné body, tak určete jejich souřadnice.
 $P_1=[4; -3]$, $P_2=[1; 3]$.
- 9) Určete vzájemnou polohu elipsy $e: 9x^2 + y^2 - 18x - 6y - 18 = 0$ a přímky $p: 3x - y - 6 = 0$.
 Pokud mají společné body, tak určete jejich souřadnice.
 $P_1=[1; -3]$, $P_2=[3; 3]$.
- 10) Určete vzájemnou polohu elipsy $e: 9x^2 + y^2 + 36x - 4y + 31 = 0$ a přímky $p: 3x + y + 1 = 0$.
 Pokud mají společné body, tak určete jejich souřadnice.
 $P_1=[-2; 5]$, $P_2=[-1; 2]$.
- 11) Určete vzájemnou polohu elipsy $e: 16x^2 + y^2 - 64x - 6y + 57 = 0$ a přímky $p: 4x - y - 1 = 0$.
 Pokud mají společné body, tak určete jejich souřadnice.
 $P_1=[2; 7]$, $P_2=[1; 3]$.